

TRIBUNAL DE JUSTICIA DE LAS COMUNIDADES EUROPEAS
SOUDNÍ DVŮR EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ
DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABERS DOMSTOL
GERICHTSHOF DER EUROPÄISCHEN GEMEINSCHAFTEN
EUROOPA ÜHENDUSTE KOHUS
ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ
COURT OF JUSTICE OF THE EUROPEAN COMMUNITIES
COUR DE JUSTICE DES COMMUNAUTÉS EUROPÉENNES
CÚIRT BHREITHIÚNAIS NA gCÓMHPHOBAL EORPACH
CORTE DI GIUSTIZIA DELLE COMUNITÀ EUROPEE
EIROPAS KOPIENU TIESA

LUXEMBOURG

BENDRIJŲ TEISINGUMO TEISMAS
Í KÖZÖSSÉGEK BÍRÓSÁGA
IL-QORTI TAL-GUSTIZZJA TAL-KOMUNITAJIET EWROPEJ
HOF VAN JUSTITIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN
TRYBUNAŁ SPRAWIEDLIWOŚCI WSPÓLNOT EUROPEJSKICH
TRIBUNAL DE JUSTIÇA DAS COMUNIDADES EUROPEIAS
SÚDNY DVOR EURÓPSKYCH SPOLOČENSTEV
SODIŠČE EVROPSKIH SKUPNOSTI
EUROOPAN YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN
EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS DOMSTOL

Press och information

PRESSMEDDELANDE nr 46/06

den 30 maj 2006

Domstolens dom i de förenade målen C-317/04 och C-318/04

*Europaparlamentet mot Europeiska unionens råd
och Europaparlamentet mot Europeiska gemenskapernas kommission*

DOMSTOLEN OGILTIGFÖRKLARAR RÅDETS BESLUT OM INGÅENDE AV ETT AVTAL MELLAN EUROPEISKA GEMENSKAPEN OCH AMERIKAS FÖRENTA STATER OM LUFTRAFIKFÖRETAGS BEHANDLING OCH ÖVERFÖRING AV PASSAGERARUPPGIFTER OCH KOMMISSIONENS BESLUT OM ADEKVAT SKYDD AV DESSA UPPGIFTER

Varken kommissionens beslut om att Förenta staterna skall anses säkerställa ett adekvat skydd av dessa uppgifter eller rådets beslut att godkänna ingåendet av ett avtal om överföring av sådana uppgifter till denna stat har antagits på korrekt rättslig grund

Efter terroristattacker den 11 september 2001 antog Förenta staterna lagstiftning med bestämmelser om att lufttrafikföretag med trafik till, från eller över Förenta staternas territorium är skyldiga att ge amerikanska myndigheter elektronisk tillgång till de uppgifter som samlas in och lagras i lufttrafikföretagens system för bokning och kontroll vid avgångar, så kallade Passenger Name Records (PNR-uppgifter).

Kommissionen ansåg att dessa bestämmelser eventuellt stred mot gemenskapsrättens och medlemsstaternas bestämmelser om skydd för personuppgifter och inledde därför förhandlingar med de amerikanska myndigheterna. Sedan förhandlingarna avslutats antog kommissionen den 14 maj 2004 ett beslut¹ (beslutet om adekvat skydd) i vilket den slog fast att Förenta staternas tull- och gränsskyddsmyndighet (Bureau of Customs and Border Protection, CBP) skall anses säkerställa en adekvat skyddsnivå för PNR-uppgifter som överförs från gemenskapen. Rådet antog den 17 maj 2004 ett beslut² om godkännande av

¹ Kommissionens beslut 2004/535/EG av den 14 maj 2004 om adekvat skydd av personuppgifter som finns i Passenger Name Record för flygpassagerare som överförs till Förenta staternas tull- och gränsskyddsmyndighet (EUT L 235, s. 11).

² Rådets beslut 2004/496/EG av den 17 maj 2004 om ingående av ett avtal mellan Europeiska gemenskapen och Amerikas förenta stater om lufttrafikföretags behandling och överföring av passageraruppgifter till

ingåendet av ett avtal mellan Europeiska gemenskapen och Förenta staterna om behandling och överföring av PNR-uppgifter till CBP från lufttrafikföretag som är etablerade i gemenskapens medlemsstater. Avtalet undertecknades i Washington den 28 maj 2004 och trädde i kraft samma dag.

Europaparlamentet har väckt talan vid Europeiska gemenskapernas domstol och yrkat att denna skall ogiltigförklara rådets beslut (mål C-317/04) och beslutet om adekvat skydd (mål C-318/04). Parlamentet har till stöd härför gjort gällande att kommissionens beslut antogs utanför det lagliga kompetensområdet (*ultra vires*), att artikel 95 EG³ inte utgör en korrekt rättslig grund för beslutet att godkänna ingåendet av avtalet och, vad gäller båda besluten, att grundläggande rättigheter har åsidosatts.

Europeiska datatillsynsmannen har i båda målen intervenerat till stöd för parlamentets yrkanden. Det är första gången som detta organ har intervenerat i ett mål vid domstolen.

Domstolen ogiltigförklarar genom en i dag meddelad dom båda dessa beslut.

Beslutet om adekvat skydd

Domstolen prövar först huruvida kommissionen kunde anta beslutet om adekvat skydd med stöd av direktiv 95/46/EG⁴. Den erinrar därvid om att direktivet enligt artikel 3.2 första strecksatsen inte omfattar sådan behandling av personuppgifter som utgör ett led i en verksamhet som inte omfattas av gemenskapsrätten. Direktivet kan således inte under några omständigheter omfatta behandling som rör allmän säkerhet, försvar, statens säkerhet och statens verksamhet på straffrättens område.

Av beslutet om adekvat skydd framgår att kraven på denna överföring av uppgifter grundar sig på amerikansk lagstiftning som syftar till att öka säkerheten. Av beslutet framgår vidare att gemenskapen fullständigt stöder Förenta staternas kamp mot terrorism och att PNR-uppgifterna endast skall användas i syfte att förebygga och bekämpa terrorism och därmed relaterad kriminalitet samt andra allvarliga brott, inklusive organiserad brottslighet. Härav följer enligt domstolen att överföringen av PNR-uppgifter till CBP **utgör en behandling som rör allmän säkerhet och statens verksamhet på straffrättens område.**

Det kan visserligen anses att PNR-uppgifterna initialt insamlas av lufttrafikföretagen inom ramen för en verksamhet som omfattas av gemenskapsrätten, det vill säga försäljning av en flygbiljett som ger rätt till en tjänst. Den uppgiftsbehandling som avses i beslutet om adekvat skydd är emellertid av en helt annan art. **Detta beslut rör nämligen inte en uppgiftsbehandling som är nödvändig för tillhandahållandet av en tjänst, utan en behandling som anses vara nödvändig för att säkerställa allmän säkerhet och för att tillgodose repressiva syften.**

Bureau of Customs and Border Protection inom Förenta staternas Department of Homeland Security (EUT L 183, s. 83, och rättelse i EUT L 255, 2005, s. 168).

³ Denna artikel rör vidtagandet av åtgärder för tillnärmning av sådana bestämmelser i lagar och andra författningar i medlemsstaterna som syftar till att upprätta den inre marknaden och få den att fungera.

⁴ Europaparlamentets och rådets direktiv 95/46/EG av den 24 oktober 1995 om skydd för enskilda personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter (EGT L 281, s. 31).

Den omständigheten att PNR-uppgifterna har samlats in av privata operatörer för kommersiella syften och att det är dessa operatörer som sköter överföringen av uppgifterna till en tredje stat innebär inte att överföringen faller utanför undantaget från direktivets tillämpningsområde. **Denna överföring sker nämligen inom en ram som inrättats av statsmakterna och som avser allmän säkerhet.**

Eftersom beslutet om adekvat skydd således rör sådan behandling av personuppgifter som är undantagen från direktivets tillämpningsområde omfattas inte heller beslutet av detta tillämpningsområde. **Domstolen ogiltigförklarar därför beslutet om adekvat skydd.** Anledning saknas därmed att pröva de övriga grunder som parlamentet har åberopat.

Rådets beslut

Domstolen slår fast att artikel 95 EG, jämförd med artikel 25 i direktivet⁵, inte ger gemenskapen behörighet att ingå det ifrågavarande avtalet med Förenta staterna. Detta avtal avser nämligen samma överföring av uppgifter som beslutet om adekvat skydd och avser således sådan uppgiftsbehandling som är undantagen från direktivets tillämpningsområde. **Domstolen ogiltigförklarar därför rådets beslut om att godkänna ingåendet av avtalet.** Anledning saknas därmed att pröva de övriga grunder som parlamentet har åberopat.

Begränsning av domens rättsverkningar

Med hänsyn till att avtalet fortsätter att vara tillämpligt under 90 dagar räknat från uppsägningdagen förordnar domstolen, av rättssäkerhetsskäl och för att skydda berörda personer, att verkningarna av beslutet om adekvat skydd skall kvarstå fram till den 30 september 2006.

Detta är en icke-officiell handling avsedd för massmedia och den är inte bindande för domstolen.

Meddelandet finns tillgängligt på följande språk: Alla unionens officiella språk.

Domen i fulltext finns tillgänglig på domstolens webbplats

*<http://curia.eu.int/jurisp/cgi-bin/form.pl?lang=SV&Submit=rechercher&numaff=C-317/04> och C-318/04
i regel från kl. 12.00 (CET) på dagen för avkunnandet.*

För ytterligare upplysningar, var vänlig kontakta Gitte Stadler

Tel: (00352) 4303 3127, fax: (00352) 4303 3656

*Bilder från uppläsningen av domen finns tillgängliga på EbS (Europe by Satellite),
en tjänst som tillhandahålls av Europeiska kommissionen, generaldirektoratet för press
och kommunikation*

*L-2920 Luxemburg, tel: (00352) 4301 35177, fax: (00352) 4301 35249
eller B-1049 Bryssel, tel: (0032) 2 2964106, fax: (0032) 2 2965956*

⁵ Denna artikel ingår i kapitel IV i direktivet, som handlar om överföring av personuppgifter till tredje land.